

روش های معدوم سازی لاشه های طیور

1. سوزندان لاشه ها:

حرارت بالا یک عامل فیزیکی موثر در نابودی میکروارگانیسم هاست. این روش مطمئن ترین راه برای از بین عوامل عفونی است. سوزاندن لاشه ها در دستگاه های لاشه سوز انجام می شود. اگر عمل سوزاندن به صورت دقیق باشد، در پایان عمل، تنها یک توده خاکستر مانند از لاشه ها برجای می ماند. سوزاندن سطحی لاشه هادر حالی که عمق لاشه سالم باشد، روش موثری در نابود سازی میکروارگانیسم ها نخواهد بود. از سوخت های فسیلی مایع مانند نفت، بنزین و گازوئیل برای تولید شعله استفاده می شود و اندازه دستگاه یا کوره لاشه سوز، با توجه به ظرفیت مزرعه و میزان تلفات و اندازه لاشه متغیر است. محل استقرار دستگاه یا کوره لاشه سوز باید جایی باشد که دود آن به طرف سالن های پرورشی هدایت نشود. پس از هر مرحله لاشه سوزی، خاکستر بر جا مانده باید کاملاً تخلیه و در جایی مناسب دفن شود.

2. دفن در چاه های بهداشتی:

مدفون ساختن لاشه ها در چاه، یک روش معدوم سازی لاشه هاست. برای رعایت اصول امنیت زیستی، باید چاه مورد نظر را در مکانی با فاصله مناسب (دست کم 200-300 متر) از سالن های پرورشی و با عمق کافی حفر کرد. مدخل چاه باید با درب متحرک و مناسب محصور شود. به گونه ای که پرنندگان و جانوران قادر به نفوذ به داخل چاه و پراکنش آلودگی نباشد. آب آشامیدنی مورد نیاز طیور در برخی مزارع از طریق حفر چاه تامین می شود. در این گونه مزارع دقت بیشتری لازم است که محل چاه دفن لاشه، نسبت به چاه آب آشامیدنی، فاصله کافی داشته باشد و باید دقت کرد که جریان آب زیر زمینی، موجب انتقال آلودگی از چاه دفن لاشه به چاه آب نشود.

در زمان دفن کردن لاشه ها پس از دفن یک لایه لاشه سطح آن ها را با یک لایه آهک مفروش می کنند. افزودن ترکیبات ضد عفونی کننده از جمله سود سوزآور به متلاشی شدن سریع تر لاشه ها کمک می کند. در مناطق گرمسیری، لاشه ها طی مدت کوتاهی بوسیده و متلاشی می شوند. هم زمان با پر شدن چاه تلفات و حدود 2 متر مانده به سطح زمین، روی لاشه ها روی با آهک فراوان می پوشانند و سپس به کمک خاک، چاه را کاملاً پر می کنند.

توجه: در برخی موارد از جمله شیوع بیماری های حاد واگیردار مانند بیماری آنفلوانزا که طرح معدوم سازی گله های آلوده مطرح می شود، معدوم کردن لاشه ها از طریق حفر گودال انجام می گیرد. در چنین شرایطی کشتار طیور آلوده در سالن ها به روش دسته جمعی است که پس از حفر گودال با ماشین هایی مانند لودر یا بیل مکانیکی، لاشه ها را در داخل گودال دفن می کنند و پس از آهک پاشی روی لاشه ها، سطح گودال را با خاک می پوشانند.

3. عمل آوری حرارتی لاشه ها (پودر کردن لاشه ها)

هدف از فراوری حرارتی لاشه ها تولید دونوع محصول مختلف است:

• تولید یک فراورده فرعی که به عنوان کود کشاورزی از آن استفاده می شود.

• تولید پودر گوشت که در صورت داشتن معیار های بهداشتی و تغذیه ای می توان از آن در تغذیه دام و آبزیان استفاده کرد. تجهیزات مورد نیاز برای این روش گران قیمت است و تهیه آن ها در واحدها و مزارع کوچک اقتصادی نیست. از سوی دیگر، عمل آوری نا مناسب موجب شیوع آلودگی می شود. همچنین، حمل و نقل لاشه ها باید به گونه ای باشد که موجب آلودگی مسیر حمل لاشه نشود.

4. ذخیره سازی لاشه ها در تانک (مخزن) تلفات:

از لاشه های طیور می توان برای تولید کمپوست استفاده کرد. در این روش لاشه های طیور را در داخل تانک های مخصوص ذخیره می کنند. ذخیره سازی لاشه ها در لایه های مختلف، همراه با افزودن کود و آب به داخل تانک انجام می گیرد. تخمیر توده فضولات و لاشه ها موجب ایجاد دمای 68-63 درجه سانتی گراد در داخل مخزن شده و ظرف مدت دو هفته، لاشه ها به طور کامل تجزیه و متلاشی می شوند. یکی از روش های معدوم سازی بویژه در مناطقی که آلودگی های عفونی بالایی دارند، کمپوست کردن در محل است؛ زیرا این کار خطر آلودگی آب های زیرزمینی، آلودگی هوا و پتانسیل انتقال بیماری از یک مزرعه به مزرعه دیگر را کاهش می دهد. در زمان شیوع، لاشه ها به مدت 10 روز در داخل سالن کمپوستی که ویروس ندارد، اجازه حمل داده می شود تا در جای دیگر کمپوست شود.

توجه: این روش در مزارع طیور کشور هنوز راه اندازی نشده است.

نکاتی پیرامون معدوم سازی لاشه ها:

1. لاشه های موجود در سالن باید هر چه سریع تر جمع آوری شود. دفعات جمع آوری، به وضعیت سلامت گله بستگی دارد و باید دست کم 2-3 نوبت در روز انجام شود. هنگامی که تلفات گله به دلیل اپیدمی یک بیماری (عفونی و غیر عفونی)، بالاست باید دفعات جمع آوری لاشه افزایش یابد.

2. باید لاشه های جمع آوری شده به خارج از سالن هدایت و برای در امان ماندن از هجوم حشره ها و جوندگان، آن ها را به صورت موقت در بشکه های پلاستیکی در پوش دار نگهداری کرد. پاشیدن ماده ضد عفونی بر روی لاشه ها مفید است.

3. از پراکنده شدن لاشه ها در کف سالن ها و محیط خارج سالن، به منظور کنترل اشاعه آلودگی جلوگیری شود.

4. از رها کردن لاشه ها در محیط اطراف مزرعه خودداری شود. انتقال آلودگی به پرندگان و حیوانات وحشی، ضمن گسترش آلودگی، موجب بقای آن در محیط و منطقه شود.

5. از لاشه طیور تلف شده برای تغذیه حیوانات خانگی و سگ در مزرعه استفاده نشود.

6. از رها سازی لاشه ها در مجاورت مناطق مسکونی و همچنین در رودخانه و نهرهای آب خودداری شود.

7. عمل معدوم سازی لاشه ها در مکانی با فاصله مناسب (دست کم 200-300 متر) از سالن های پرورشی انجام شود.
8. تجهیزات ذخیره سازی و حمل لاشه ها به روش مناسب تمیز، شستشو و ضد عفونی شود.
9. رعایت نظافت و بهداشت افراد پس از انجام عملیات برای حفظ شرایط بهداشتی گله، ضروری و مفید است.
10. فاصله زمانی بین جمع آوری و معدوم سازی لاشه ها به کمترین زمان ممکن کاهش یابد.
11. اگر به ناچار لاشه ها به طور موقت باید در محلی قرار گیرند که قابل دسترس حیوانات وحشی است، روی آن ها روغن صنعتی ریخته شود تا موجب دوری حیوانات از لاشه ها شود.
12. استفاده از چاه تلفاتی که کف آن آهک پاشی شده باشد (به قطر 25-20 سانتی متر) و دارای عمق حداقل 2 متر بوده و با آب های زیرزمینی مرتبط نبوده و درب آن نیز کاملاً غیر قابل نفوذ باشد.
13. استفاده از کوره لاشه سوز که اثری از بقایای لاشه طیور در آن مشاهده نشود و نسبت به جمع آوری و مدفون کردن خاکستر لاشه طیور به نحو بهداشتی اقدام شود.
14. هر روز پس از ریختن تلفات در چاه تلفات باید مقداری کافی آب آهک و یا سایر مواد ضد عفونی کننده در چاه ریخته شود تا به روند متلاشی شدن لاشه ها کمک کند.

منبع: دنیای کشت و صنعت، اسفند 96 و فروردین 97